

ДИЛЯН БЕНЕВ

ПРОТИВОБОРСТВО

ДИЛЯН БЕНЕВ
ПРОТИВОБОРСТВО
МИНИАТЮРИ, ФРАГМЕНТИ И
ПРИТЧИ

chitanka.info

Както масата на едно тяло е мярка за неговото енергийно съдържание (Айнщайн) — така и човекът като индивид може да бъде и от себе си лишен като мярка за смисъл.

Животът ни е като уравнение с много неизвестни. Нещо като функция от орисията да бъдем световнонеизвестни, с малки изключения.

Въпреки че Венера е много по-гореща от Земята, същата Земя — незастиващата лава на тероизма -буквално е като една Венера за нас — извечните потърпевши!

Сборникът съдържа избрани неща от „Артефакти“, „Непростимо“ и „Инвазия“, както и над деветдесет нови.

Дилян Бенев е автор на книгите „Артефакти“ (2002), „Непростимо“ (2004), „Инвазия“ (2006), „Сатирисловия“ (2008), „Обсебване“ (2011) и „Гръмоблясъци“ (2016).

Стильт му е къса, лапидарна и синтезирана проза на границата между сатирата и моралистиката.

Превеждан е на унгарски и сръбски.

В памет на майка ми

I

ИМПРЕСИЯ

Тъмна нощ, луна, звезди.

Народът спи и само кучетата му патрулират.

Патрулират — да не би някой да събуди народа.

ПЪРВОПРИРОДА

Малкият човек се отдаде на големия човек.

Отдаде му се — себераздавайки се.

Себераздавайки се — за да бъде и той голям човек — пред по-малкия човек.

УДОВЛЕТВОРЕНИЕ

Мракът набира скорост.
Човешки същества се обезверяват.
Нищо, че не знаят защо живеят.
Нали поне знаят за кого работят.
А знанието е щастие!

НОВИЯТ ДЕН

Слънцето изгряваше на хоризонта. Неговите първи утринни лъчи озаряваха земята, населена от хора.

А в нея хората, останали хора, безразсъдно вярваха в новия ден до фанатизъм.

Да, денят им принадлежеше, доколкото животът им можеше да представлява низ от безконечно строителство на пирамиди.

ПЪРВООСНОВА

Човешката раса поела най-висока отговорност и създаде държавата. Като държава да потърси най-строга отговорност от своите верноподаници не защо са станали циници, а защо не са станали.

ПРОГРЕС

Александър Македонски превзе Изтока и вдигна нивото му. Това от своя страна поласка Изтока.

И в замяна същият дотолкова повиши изискванията си, че взе решение занапред да пада под робство само от Александър Македонски нагоре.

ДИДАКТИЧНО

Човече:

Събуди се!

Излез от черупката си.

Целуни изгрева на живота.

Но не флиртувай със залеза в него.

Нали ще послужи като повод да могат винаги да те
обесят за това, че изгряваш!

ПРЕКЛОНЕНИЕ

Човек от Азия отишъл в Америка и станал американец. За което Азия го проклела и убила.

Така този човек умрял млад — за да живее днес цяла Азия на гроба му.

БАЛКАНИКУС

Един човек дал подкуп да го уредят на работа като роб в чужбина.

Но му отказали, щом правото да бъде там роб можело да го направи човек.

ЕСТЕСТВЕН ПОДБОР

Хората си отивали от живота.

Въпреки че животът не си отивал от тях.

И това било най-странното:

Как може те да бъдат живи за него, а той да бъде мъртъв за тях?

Как?

Ами много просто: тук само мъртвородените имат право на живот. Живот като никъде!

ПОЧИТАНИЕ

Един човек флиртувал до късно със седемте смъртни гряха: *Лакомия, Алчност, Леност, Завист, Гняв, Високомерие, Похотливост*, но малко след полунощ те били дотам обладани, че му се отдали до пълна изнемога.

А това от своя страна било толкова възбуждащо за тези, които го следвали, че още по първи петли същите в неудържима страст му лепнали името **Свят човек!**

ОЗАРЕНИЕ

Куртизанки от сой, както си обслужвали клиенти от сой, не осъзнали как от много работа ги избило на шизофрения: да прекратят веднага задълженията си и да си намерят друга работа поради вече неръководната роля на инстинктите на човечеството.

ЗАСТРАХОВКА

Човек от долните етажи на мисълта най-редовно отсядал до погорните — с едничката гордост, че щом там отсяда — значи не гледат на него като на нещо по-низше. И правилно забелязал.

Но, мисля си, дали щеше да отседне и един път там, ако не виждаха в него превъзходството си.

ОНЕВИНЯВАНЕ

Някои хора убедително казват на някого да работи не това, за което е роден, а това, от което текат пари.

И правилно! Щом се надяват, че работейки несвойствена работа, той ще изпадне в неловкост и ще потърси помощта им — за да се ощастливят за сметка на нещастieto му.

Но разбира се, действията им са оправдани и още повече — естествени. Тъй като е генетично заложено у човека да вижда обикновено в другия нищожеството!

КОНКУРЕНЦИЯТА — МАЙКА НА ПРОГРЕСА

Той кандидатствал, за да влезе в **Голямата игра**.

Заложил народа си.

Заложил себе си. Не, той себе си по рождение бил заложил.
(Нали родът му от игри се окапиталил още в по-малката игра.)

Заложил жена си. (Любовницата си той пазел за евентуално по-голяма игра.)

Заложил дъщеря си.

Заложил кучето си.

Заложил приятелите си.

Заложил...

Не, той нямал кого повече да заложил. И тъкмо защото нямал, точно тогава му намерили цаката — друг подобен нему, в името на **Голямата игра**, го изхвърлил от играта. (Този другият все още имал кого да заложил: него!)

ПРИЗНАТЕЛНОСТ

Наближаваше утрото. Изведнъж в душата ми изгря щастие. Станах, сложих си пантофки, измих си зъбките, облякох се, закусих в движение, излязох от къщи и тръгнах по пътя с трепет да го споделя с хората.

А то не било какво да е щастие, а истинско!

А и те не били какви да са хора, а истински! Значи трепетът си заслужава работата. Браво на него!

Затова вървах и споделях, вървах и споделях...

И къде по-малко, къде повече — къде по-малко, къде повече...
Изобщо при такава кампания можеш ли да си останеш несподелен? Не можеш! И толкова много се увлякох по нея, че се изморих, изплезих език и умрях.

Да, умрях! Но поне си останах щастлив. Вовеки!

Защото хората не закъснях с оценката си: „*Ето един светъл човек, достоен за подражание. С цялата си душа заложил на нас да ни осветли в щастието си — за да го жертваме заради своето.*

Вечна му памет!“.

БУНКЕР

Човек, лишен от интелект, забогатява. То се знае как, но все пак забогатява. И така този човек върви по улицата. И колкото повече върви, толкова повече никой не се спира да говори с него, хем познати среща. Все пак, колкото и да е богат, е също човек, който има нерви, които не издържат и той изкрещява на един от многото познати, които само му кимват и подминават:

— А бе, ти защо току-така ме подминаваш? Нали знаеш вече все пак кой съм?

Тихо другият казва:

— Правя го от куртоазия. Именно защото знам вече кой си! Иначе, ако спра да говоря с теб, ще изглежда, че го правя не заради самия теб, а заради богатството ти.

А когато избирам този вариант, се създава пред хората едно страхопочитание от страна на мене към тебе — каквото обикновено изпитват народите към своите вождове — което вече твърдо говори, че ти си личност, а аз — нищожество! А щом си такъв, това предполага комплекс от качества, които са дар божи и не могат да се купят с богатство и по този начин ти осигурявам прикритие — също както във военно време служат бункерите! Все пак трябва да оцениш жеста ми.

— Ей, че ти си бил голям дявол, бе!

— Напротив! Аз съм само една капка в морето.

А дяволът у човека е океан, в който се размива и най-дяволското в дявола.

ЗАВЪРШЕН ЖИВОТ

— Ходил ли си в Монако?

— Не съм.

— Да, но аз съм ходил.

— И как е там?

— Ами и там същото — постоянно говорят за рай...

— А стига, бе!...

Че ти какво си мислиш? Както Монако е данъчен рай за бизнесмените, така и България е приказен рай за първосигналните.

Тяхно е царството земно!

— Ама не думай!...

— Две думи няма. Иначе, ако не е така, и съдбата ни като народ щеше да бъде друга. Но тя не би и могла. Щото не дай си боже да може и току-виж сме станали човеци.

А това е невъзможно! Разбираш ли? Просто не е предвидено. Няма такава поръчка.

— А защо няма?

— Ами много просто: За такива като нас и **Всевишният компромис не прави!** Повярвай ми!...

— ???...

ПРИЕМСТВЕНОСТ

— Прощавайте за безпокойството, но да имате нужда от Вагнер?

— Не, нямам.

— А да имате нужда от Бодлер?

— Също нямам.

— А тогава случайно да имате нужда от Ницше?

— От него пък съвсем!...

— Е, значи Вие повече от всякога заслужавате почит.

Истинска всенародна почит.

— А! Как познахте? Толкова сте прозорлив.

— Ами как, вие обладавате универсалност. Чутовна универсалност! Туй хем да нехаеш за Гения, пък хем според вятъра да го тачиш — само защото искаш и тебе да тачат, двойно повече с раболепие да тачат — това никак не е работа за простосмъртни, ама никак! Това направо е изкуство на един върховен разум. **Истинско изкуство на авангарда!**

— О, демиург мой, Вие сте наш!

ДОВОЛСТВО

Той бил известен. Имал много приятели. Безкрайно много. И се гордеел с това. И не само. Но и цели купони устройвал. От пищни по-пищни! Но не щеш ли, един ден отишъл при него един човек (който не бил от тайфата му) и разкрил сърцето си:

— Моля те, влез ми в положението! — казал той. — Ти имаш толкова много приятели, а аз имам само един, не е справедливо никак. От душа ти се моля, разкрий ми тайната си. Хора сме!...

— Ами много просто — казал другият — тук тайна няма, щом тя е общоизвестна. А тя е, че аз и моите приятели сме като един организъм — аз живея в тях и те живеят в мен. Или по друг начин казано? Ние сме като един оркестър, който винаги свири това, което се иска от него. Понеже хората възприемат и аплодират само това, което разбират. Винаги! Това, което е част от тях, част от цялото, народното цяло, което крепи обществото! Разбираш ли?

— Естествено! Дума да няма. Ти и твоите приятели сте толкова завършени като цяло, че хем ти няма за какво да им завиждаш, хем и те. Истинска поука!

СКРИТА ПРИРОДА

— Тази жена е божествено хубава.

— Ами какво чакаш? Скачай!...

— Но как да скачам, като не мога?

— Как така не можеш нали си богат?!...

— За тебе може да съм богат, но за нея съм твърде беден. А за такава жена и царства не стигат!

— Хайде стига, моля те, като знам какви нищожества ги притежават, и без едно царство да имат...

— Може и така да е, но тази жена е едно от изключенията!

— Но това са глупости! Няма жена, която да не може да бъде купена. Няма!

— Аз знам, че няма, но все ще се намери жена като тази, която колкото и пари да имаш, когато ѝ скочиш, така ще подходи и ще почне да се отнася с тебе — че хем да повярваш, че тя е поредната твоя — пък хем да се вижда, че ти си поредният неин — като вълшебна приказка!

БЛАЖЕНСТВО

Един човек бил беден и женен.

Но той не се чувствал толкова женен, колкото беден.

Щото ако беше само беден, без да бъде женен, можеше да мине и за среднозаможен. Но нали си е женен, къде да отиде? — от беден победен само може да стане. Така този човек вехнел, съхнел — докато един ден едва не се поминал.

Но оттогава същият за пръв път се почувствал щастлив, съзнавайки, че докато диша — значи е богат и влюбен!

ПРОТИВОБОРСТВО

Самотен бил човекът. Постоянно странял от хората. И те, разбира се, се озлобили и започнали да го хулят, но той бил горд в своята самота и най-хладнокръвно им отговарял:

— Моята същност е моята самота. А моята самота е моята свобода. За разлика от вас, които имате само свободата да се събирате помежду си, но нямате свободата да бъдете себе си. Като възмездие!

НАГОН

Едва оцелявал несретникът. Но най му тежало на душата, че няма пари за проститутка.

Обаче незнайно как съдбата му влязла в положението. Срещнал момиче, залюбил го, оженил се, заживял в разбирателство с него, позамогнал се и започнал да се чувства щастлив.

Вече имал пари за проститутка.

АМОРТИЗАЦИЯ

Тъкмо се спазариха като миропомазани кой да разполага докрай с остатъка от други — и последните, по принцип, нали винаги били на разположение, се оказали за първи път смачкани.

САМОСЪХРАНЕНИЕ

Нилски крокодил горделиво се наслаждавал на съдбата си: земноводни и бозайници неспирно да изпитват страхопочитание от него, когато същите от страх да не би случайно да отстъпят в поведението си го убили като превантивна мярка.

ПРАВО НА ИЗБОР

Нахранили кучето.

Но то повърнало.

Друго му дали.

Но то пак повърнало.

И накрая, след като вдигнали ръце от него, то се нахранило охотно с повърнатото.

БУМЕРАНГ

Те го набедили:

— Закъснял си! — минало ти е времето за творчество.

И той отговорил:

— А няма вие, които сте били навременни за него, не сте изгубени във времето?

ПИЕСА В ДВЕ ДЕЙСТВИЯ

В антракта светът излезе от своята неразумност и джентълменски запитва бъдещето: ще му донесе ли тържество на разума и ако няма — дали от чревоугодство той (светът) да не дояде настоящето си, с апетита на безразсъдството — като следястие.

АТРАКЦИЯ

На арената излизат да се бият комунист и капиталист.

И за да се настроят за боя, започват с подмятания:

— Ей, комунист, ш'та смачкам! Ако не бях аз, щеше ли да станеш капиталист?

— Стига бе, човек, съвест нямаш! Ами ако не бях аз, щеше ли да станеш световен капиталист? Затуй няма какво да ме мачкаш, ами дай да се бием, че хората гледат — пък то наш'то остава. Затуй ти ще ме удариш отляво, аз ще те ударя отдясно. После обратното. И да претупаме боя — че хората тръпнат. Нали затуй са дошли.

И така битката започва и хората изпадат в екстаз, че в този живот има възмездие и кой да се бие за тяхната кауза.

Да живеј битката!

ПРОЗОРЛИВОСТ

Нерон гледа света и разсъждава върху избора на своя живот:

„Да бъде или да не бъде Нерон?!“.

И най-чистосърдечно решава да бъде, изхождайки от простото обстоятелство: щом светът в своя Апокалипсис, е опрял до услугите му — значи този свят може да бъде спасен единствено ако се подложи на един нов Калигула.

Само!

НЕПРОСТИМО

— Уважаеми госпожи и господа, упълномощен съм от Историята да ви бъда ръководител.

(Аплодисменти!)

— Както и това да бъда вечен залог за вашето бъдещо „аз“.

(Бурни аплодисменти!)

— А така също и носител и на самата идея за Историята.

(Нестихващи аплодисменти!)

.....

— Ей, кой каза, че Историята се прави не от ръководители, а от личности Кой?!...

— Как кой? — еретик някакъв, който разделя понятията!

ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ

В основата на цялото стои отделното. А на възхода му — животът на отделното. Така и цялото си остава цяло и отделното отделно — осъществяващи се взаимно като дружки. И веднъж тръгнали по този път, дават тон върху всеобщия смисъл на нещата. Значи въпросът се свежда не до това, защо и как цялото е станало цяло и отделното отделно, а просто до това, дали попадаш в първото или във второто.

Други въпроси няма.

ПРАВОМЕРНОСТ

Откакто едни хора казват за други: *„Нашата функция е да им се възхищаваме, а тяхната — да не съществуваме изобщо за тях“* — светът не се нуждае от корекция.

БЕЗУСЛОВНО

За да пребъдеш като човек в своята самодоволна екзистенция на безличен — ти винаги можеш да убиеш своя антипод. Винаги! Но невинаги можеш действително да пребъдеш — само защото си го убил.

II

* * *

Всевъзможните бежанци, заливащи Стария материк, никак не са случайни. Иначе ако бяха, не биха били толкова много от друга религия и с такова настървение да напират. Но погледнато от друг ъгъл, това ги прави добре дошли на европейска земя. Напълно отговарящи на философията на Хегел, че *конфликтите и злото са движеща сила на историята*. Особено ако не са по закона на природата, а по друг — **попътния вятър за ескалацията им**.

* * *

Като люлка на цивилизацията Европа гори от атентати. Въпреки безпрецедентните мерки за сигурност. И ще продължава да гори! Щом подбудителят им така си е изпитал стратегията (от която да умират само невинни), че каквито и мерки за сигурност да има — винаги да е неизменният победител, **опиващ се от кръвта на жертвите си!**

* * *

Ницше е казал, че обича този, който иска да твори, като надмогне себе си и така погине. Разбира се, но днес е много по-възможно да те принудят да погинеш, далеч, преди да си създал всичко, що извира от душата ти — от неспиращото и всенаращащо зло между нас — като **завършени мутанти на Homo Sapiens**.

* * *

Любимият ми философ Шопенхауер, който ме преобърна с ирационалната си философия и не по-малко трогна с житейската си съдба на игнориран от всички и лишен от академична кариера човек, не само че не е бил убит духовно — а напротив — със своя стоицизъм е успял не само да създаде непреходното, но и да въздейства днес на немалко творци във време на отчайваща бездуховност, да не спират по пътя си, а напук на всичко да продължат и да отстояват себе си в името на истината.

* * *

Ненормално е при такава малка и бедна държава да има толкова богати и недосегаеми хора. Но още по-фрапантното е: как един от тях не прояви малко съвест и патриотизъм и дари част от парите си (повечето немъчени), за да го последват и други и да открият фонд за стимулиране на раждаемостта на нацията — все повече изчезваща. Но няма и няма! И как да има? Щом отгоре ли си, така си обсебен от тъмните сили, че доживотно няма да се опомниш и още по-малко да се покаеш за самото си заслепение.

* * *

Щом интернет е за масова употреба, дали всичко в него отговаря напълно на истината? Особено от информационните агенции, пък били те леви или десни.

И по-логично е тъкмо обратното. Затуй че тези, които ги финансират, не могат да не служат на изконната си политика — по отношение на пълната истина да бъдем вечно в заблуда, постигаща контрол, **че да сме по-смилаеми** — особено днес в най-нивелиращата машина на глобалното време.

* * *

Знайно е, че истинската литература не може без философи. Друг смисъл придобива. Но за зла съдба, дори и да има закон за защита на същите в нея — пак не е гаранция, че няма да се погази от неизбежните хули и нехайство спрямо тях, имащите друго зрение за нещата. Обратно на онези силно набедени, които си мислят, че от тях зависи кой да остане в литературата.

* * *

Взаимоизяждането в човешкия род е пословично. Но именно че е човешки, а не животински. Щом в джунглата зверовете изяждат жертвите си единствено водени от глада си, който бързо се утолява, и много други остават неизядени. А в нашия свят силните постепенно изяждат всички слаби — водени само от неизмеримата си алчност — способна и тях да изяде и да останат само животните.

* * *

От голямо значение е литературният кръг, който представляваш.

Особено ако си по-малък талант! Тарторите в него неминуемо започват да лобират за теб по пътя на космическото ти самочувствие — затуй че не оспорваш хегемонията им.

Но друг е въпросът, ако си голям талант или гений.

Тогава ти си хегемонът! И много рядко някой кръг може да те приобщи към себе си.

Остава утехата — единствено след смъртта ти съдбата да бъде по-благоклонна към теб. Както и става.

* * *

Гониш ли върха в някой жанр, така започват да те игнорират, мразят и унижават, като някой инфантилен, лишен от разумни основания — сякаш си устремен към върха не по мъченически път, а по друг — някой направо те тика към него, без да се мъчиш.

* * *

Мисълта е важна. А дали е изразена в поезия или проза, не е толкова важно. Да, но на автора X, дал свои притчи и фрагменти в едно списание, недвусмислено му казали, че щом не е поезия, няма смисъл... Какво късогледство! Сякаш Ларошфуко и Шамфор са били поети, когато са влезли в класиката.

* * *

Някои по-бездарни в литературата са склонни повече да четат, за да компенсират не само тази си оцетеност, но и с мегаломания (на база прочетеното) — злобата си да излеят върху малкото избрани, погълнати от гения си.

* * *

Навремето при диктатурата на социализма Илия Бешков, въпреки пределно дълбоката си мисъл, е бил широко известен — докато сега демокрацията на глобализма, въпреки че пределно отрича социализма като антитеза на всичко човешко — умишлено пази дълбоките писатели от известност. Да не би от тях повече да прогледнем.

* * *

Есето на Димитър Подвързачов за афоризма — късо, стегнато, на висок стил. Истинско опиянение за афористици — пък и колкото вече от бездуховност все по-малко да са опиянените от тях.

* * *

Запознанството ми с поета М. се оказа много плодотворно. Бях го помолил да ми редактира и рецензира дебютната книга. Въпреки че бе с особен характер, в него имаше една неподправена сърдечна доброта, привличаща ме като магнит. Но най-много се изумих, когато още от самото начало ми каза да му говоря само на „ти“. Беше ми много неловко. Аз бях никой в литературата, а той — класик в нея! Но такава е психичната нагласа на големия талант. И не на всеки му е дадено да я осъзнае.

* * *

Изкуството и науката са най-великата проява на човешкия гений. Родените за тях са озарени свише.

А благословен ли си по този начин от Бога — един ден неминуемо започваш да се родееш с него, според безсмъртието на творбите си. И това е най-голямата съблазън в историята на човешкия дух, заради която си струва да понесеш и безмерно страдание.

* * *

Измежду коварствата на живота влиза и най-съвършеното: от всички подбрани да се борят срещу най-голямото зло на съвременното хора, да има и такива, които тайно да го толерират. И то дотам, че перманентно да го има: като нещо гадивно, без което не можем.

* * *

Жестокостите, които ни удрят, ненапразно ни обичат. И това е дивидент за нас. Иначе ако случайно ни разлюбят, щяхме ли да кажем: „Каква по-голяма ценност от нас, щом винаги сме на мушка?“.

* * *

Тийнейджърска работа! Само с какви скъсани и изтъркани дънки ходят, прието за нещо много модерно, не може да не възбуди въпроса: „Дотам ли е паднал човекът — най-грозното и отвратително да му стане еталон за мода, естетически критерий на модерното време?“.

* * *

Когато в едно издателство казали „**НЕ!**“ на афоризмите му, аргументът бил: много са неясни и с малко хумор, а не че са остри и неудобни. Иначе ако признаели второто, става неловко за тях, значи са властоугодни. Така че излизат с първото — по-скоро виновен да стане като литературно неиздържан.

И да се покае за това. Чиста работа!

* * *

Много е важно вече да не казваш нищо в литературата. Именно тогава струваш най-много. И тя започва от теб. Обаче не дай си боже да казваш нещо ново с по-елитарен изказ... не се ли застъпи някой за теб, автоматично ставаш никой не само в литературата и медиите, но и в човешката представа за литература.

* * *

Няма страшно! Дори и да не те оценят по законите на литературата, винаги ще те оценят по други закони.

Така че не може да останеш незабелязан. Иначе какво по-страшно от това?

* * *

Бъдещето на сатирата е в безобидния хумор. Не че няма да се роди някой даровит. Напротив! Ние сме много талантлив народ. Обаче **Лукавия** неслучайно е лукав. И като **Княз** на този свят инвазията му така ще ескалира, че да убие в зародиш и най-малкия опит за сатира като най-голяма ерес.

* * *

Някои хора искат той да им работи, без да му плащат. По-силно да чувстват превъзходството си, родени за това. Ами ако се наложи да си плаща и за това, че им работи? Тогава?!... Значи Бог да го пази, да е в по-малкото зло.

* * *

Изпреварващо надменен! Лобито зад него тъй го обезпечава, че дори и да е бездарен, пак ще го лансира.

А зад такива като тебе кой стои? Никой! Затова пътят им за нагоре е осян с чутовна мъка — пък дори и да са гениални!

* * *

Колкото и да се изявява като обществено значим с височайша гордост, сам не може да осъзнае колко далеч е стигнал срещу себе си именно като такъв. И колко хора може да завлече. А покрай тях и всички нас. А покрай това и спомена за нас.

* * *

Когато едно скъпоструващо лечение продължи неочаквано дълго, става нещо страшно! Целият ти живот се преобръща. Щом си повярвал, че само с него можеш да се справиш, докато не осъзнаеш, че целта е да бъдеш много повече ограбван, отколкото излекуван, за да бъдеш и психически смачкан — като прелюдия на физическото ти унищожение, по най-завоалиран начин.

* * *

Някои хора често печелят награди в литературата.

Сякаш си абонирани за тях, без да са създали нещо трайно в нея. Но по-лошото е, че те не заблуждават толкова другите, колкото себе си — че наистина струват нещо.

* * *

Човекът и затова е човек, за да може да понася удари и под кръста. Но когато подобни удари са нанесени от някой твърде близък и сроден на теб, в който напълно си вярвал, е нещо непростимо. Не знам каква психика трябва да имаш, за да преодолееш болката и продължиш напред напълно обезверен. И като проекция на абсурдното ни битие да се довериш повече на враговете си...

* * *

Истински призваните в полето на афоризма и фрагмента са учудващо малко. А щом един жанр е далеч по-малко овладян, някак си от само себе си с по-голяма тежест стои.

* * *

Властно заядливият му характер, изхождащ от принципа: „Аз съм всичко, а всички са нищо“ — по би имал резон, ако талантът му на творец минаваше средното ниво. Но щом е обратното, за да се овъзмезди характерът му, дотам е станал нетърпим, че по ирония така да насъска съдбата срещу себе си като куче — докато не изпадне в немилост и сам не се покае и болезнено осъзнае, **че и толкова талант не заслужава!**

* * *

Когато една несъразмерна със стандарта на живот глоба ти е наложена с цялата строгост на закона с мотива, че си съгрешил, като си рискувал живота и здравето си — това е чисто и просто камуфлаж — **с теб да се изгаврят** и най-малко да нехаят за живота и здравето ти.

* * *

Гениалността затова е гениалност, за да удивлява и да няма обяснение. Но най-абсурдното е, че такива като нас също нямат обяснение, но далеч не са гениални.

* * *

На човек, изтикан в блатото на обществената несрета, действа някаква самосъхранителна сила от него — да лавира някак нагоре — изравнена с теглото му от неразбории, които е преживял и отблъснал от себе си, че и той да се почувства човек.

* * *

Романът на Оруел „1984“ е с неவிждан успех. Сякаш не е сатира, а любовна или криминална история. Защото като изкуство често се игнорира не само от критиката, но и от управляващия елит.

Но в случая подобна сатира да получи такова признание е нещо изключително. Щом самият той като автор е самото изключение — подигравателно дръзнал не само да изобличи лицето на тоталитаризма (от който и до ден-днешен отърване няма) — но и да издигне на нов пиедестал сатирика като гражданин, надарен със смелостта на човек — **сам сред милиардите себеподобни.**

* * *

Случаят Хармс винаги ме е шокирал! Да умреш толкова млад и да създадеш немалкото си изумително творчество е нещо фантастично! Но най-поразяващото е, че уникалният му абсурдизъм — плод на неговата природна надареност, е не по-малко и плод на прокобата да се роди и живее в най-точното време на най-абсурдната система, създадена някога от човека — **за неговото омерзение.**

* * *

Понякога и насън се стряскам при мисълта за Джон Милтън. Да изгубиш зрението си и да създадеш „Изгубеният рай“ е нещо, белязано със знака на подвига.

А къде е подвигът у нас при повечето днешни автори?

Никъде! Пишещи само за пари и обществени почести, без да оставят нещо, от което да спечели и да се извиси самата литература като изкуство. Не, наистина трябва да си Джон Милтън, надскачайки се в страданието и с написаното **да виждаш далеч повече** от нормално виждащите слепи.

* * *

Големият неподражаем дух винаги е имал минуси в нещо друго. Неслучайно Имануел Кант и Луис Карол са завършили живота си девствени. Но друг е въпросът, че има и такива, които нито са имали подобен дух, нито нормално са си изживяли сексуалните страсти — но затова пък подмолно са спирали най-великите постижения на човешкото можеене — само и само **да тушират аутсайдерството си** и да се осмислят.

* * *

Колкото Оскар Уайлд е бил осъден и презрян от обществото като хомосексуалист — толкова днес някои хора именно заради това стигат до такива обществени висоти, че да се самопрезреш, че не си обратен.

* * *

Рембо ни учи, че *животът е фарс, в който трябва да играят всички*. Естествено. Особено в предизборната надпревара, където уловката е най-силна — всичко да изглежда непринудено, **само дето победителите са предварително избрани**.

THE MEANING

Животът им станал неузнаваем. Да се чудиш просто?... От нещо невидимо ли?... Но агресията помежду им, водеща до смърт, надмина всичките им представи. Сякаш не са те, а някои други, изкуствено създадени в тях. А това от своя страна напълно отговаря на смисъла им. Затова и мисълта за живот извън него, дори и случайно да озари някой оцелял и по чудо да избяга от ориста си — няма да е за дълго. Щом, по който и път да тръгне — **всички пътища водят само към нея.**

ДЕВАЛВАЦИЯ

Дълбоката литература, както се радвала и на малко читатели, изведнъж (както се случва в приказките) и тях изгубила. Ама всичките до един!

— Ох!... — завайкала се тя. — Толкова съм общочовешка и съдържателна, а никой вече да не иска да ме чете. Сякаш е престъпление, че съм такава. И с какво съм го заслужила?... С какво?... Щом всички са дотам неадекватни за мен, като генетично изменени.

Истинска демония!

НЕДОПУСТИМО

„Колкото и да се доказваш (не се ли обади някой отгоре за теб), нямаш шанс при нас. Но дори и да имаш (ако случайно някой се обади), по-ограничен и цензуриран ще бъдеш, да не би да изгубим властта и вярата си на **първоначими** в литературата и изчезнем от нея. Което е недопустимо!“

БЕЗСМЪРТИЕ

Откакто се изживява като повелител на човешкото утре, съвсем биха го забравили, само ако той умре. Но той няма да умре! Иначе откъде безсмъртие?

ДА НЕ ПОВЯРВАШ ПРОСТО

Вървах си по пътя и неочаквано от едни храсти излязоха едни зелени човечета. Хем на хора мязат, хем не мязат. И като почнаха да ми се усмихват, да ми намигат като някоя любовница — видях се в чудо!

После ги попитах да не би случайно да са извънземни.

„Да“ — казаха ми. „Ами като сте такива, какво правите тука?“ А те: „Ами тук сме в командировка“. Шашнах се! „Че кога го научихте българския език?“ „Научихме го на курс.“ Отново се шашнах. „Че толкова бързо ли го научихте?“ „Ами да — отвърнаха ми. Щом е за българския език, не може да не се амбицираме. Нали искаме да контактуваме с вас. Я какви хубави хора имате!“ „Но дявол да го вземе, че то и аз ли съм хубав?“

„Ами да“ — отвърнаха ми. И като извадих едно огледало да се огледам — направо онемях!... „Е, как ще съм хубав?! Не виждате ли, че целият съм сбръчкан?“ „Ами точно затова — отговориха те. — Нали затуй идваме от по-развита цивилизация, за да ви наложим нашия естетически критерий. Сега разбрахте ли защо?“ После мигновено изчезнаха от погледа ми и останах в шок.

Да не повярваш просто!

КЪСМЕТЪТ

Минувач вървял в парка. И както си вървял, изведнъж за лош късмет го ухапало по крака едно куче.

— Ох!... — завайкал се той. — Как можа на мен да се случи това нещо? Как? Аз цял живот съм се пазил от питбули и добермани, а сега да ме ухапе едно нищо и никакво си куче. По размер прилича повече на котка, отколкото на куче. Не, аз такъв резил не мога да си простя. Не мога! И защо бе, куче?... Защо?...

И неочаквано кучето проговорило с човешки глас:

— Ами ухапах те, защото съм малко куче. Иначе ако бях голямо, досега щях да те разкъсам. И затова трябва да благодариш на късмета си, че стана в мойта смяна.

Хайде, сега ме черпи някъде с едно мезе!

— Леле, какво доживях, си казал човекът. — И на кучета софра да правя, задето още не са ме изяли!

ОПРАВДАНИЕ

Камикадзе на средна възраст влиза в тролея и след малко идва контролата:

— Вашия билет, моля.

— Какъв билет?!...

— Ами такъв, какъвто всички имат и дупчат.

— Че аз съм с еднопосочен билет за Рая и нямам нужда от друг билет. Ясно ли ти е?...

РЕАЛИЗАЦИЯ

Той (Непримиримия) искал все повече да знае за всичко и друг го апострофирал:

— Стига си искал да знаеш!

— Няма „стига“! Аз искам да осмисля живота си с още по-голямо знание.

— Това е невъзможно.

— Напротив! Аз искам да бъда новият Фауст.

— Е, ти можеш да искаш и Господ да бъдеш.

— Че защо да не бъда?

— Защото никак не е разумно да се надрастваш при толкова много мижитурстващи, удобни за нас.

Ясно ли ти е?...

— ???...

РАЗГАДКА

Попитали един мъдрец:

— Накъде отива светът?

— По своя си път.

— А няма този път е правилен?!...

— Най-малко ние можем да спорим.

— Но няма е така?...

— Че естествено! Иначе Божията воля щеше ли да стои извън нашето познание? Никога!

III

В третата част на книгата, в общо четиридесет и шест фрагмента са използвани като идея закони, понятия, термини, явления и свойства от физиката, математиката и астрономията, както и любопитни факти от живота на известни учени в тези науки. Съпоставени с днешната действителност като антитеза, се получава едно неочаквано сатирично звучене, акцентиращо върху замисъла ми.

Всеизвестно е, че тези науки винаги са вървели ръка за ръка. Още повече че физиката е не по-малко свързана и с философията. Неслучайно до XVIII век се е наричала натурфилософия. И въз основа на това — **щом самата сатира е философия** — оттук и неизбежният паралел между литературата и науката. Обаче злонамереният читател винаги може да отхвърли този труд като несъществен, извън кръгозора му. Негова си работа. Всеки има право на мнение — смисъла си да оправдае. Но едно нещо трябва да се знае: Не дръзнеш ли да експериментираш с друга нагласа отвъд традицията — с непреклонна вяра, надхвърляща риска на отрицанието, не би издържал на проверката на времето — това толкова безценно време — **върховния съдник за всичко!**

Авторът

* * *

Великият учен Исак Нютон — открил *закона за всемирното привличане*, навярно най-много е съжалявал защо хората не са като физическите тела — само да се привличат, а не и взаимно да се отблъскват като едноименни заряди, **копаещи взаимно и гроба си.**

* * *

Според Нютон: *Всяко тяло запазва състоянието си на покой, докато не му въздейства външна сила...*

А според нашите закони: Дори и да не ни въздейства такава (по силата на инерцията), винаги можем да запазим състоянието си на разруха — **само от себезатриване.**

* * *

Щом всяка сила има противосила със същата големина... (по Нютон), по тази логика на всяко негативно въздействие върху човека би следвало да има равно на него противодействие. Но от гледна точка на обезличностяването му — **все повече го няма.**

* * *

*Ако силата, действаща на системата отвън, води до ускорението $\ddot{y}$ (по Нютон), погледнато аналогично, силата, действаща отвън върху системата у нас, **води по-скоро до обезсилването ни.**
(Като своего рода ускорение.)*

* * *

Звучащото като абсурд във физиката, че *колкото по-бързо се движите, толкова по-тежки ставате* — никак не звучи абсурдно, ако колкото повече напредвате в първосигналните си изстъпления, **толкова по-голяма обществена тежест придобивате.**

* * *

Откритието на Ръдърфорд, че *атомни ядра, бомбардирани с алфа-частици, се превръщат в ядра на друг химичен елемент* — от житейска гледна точка е нещо като да бомбардираш ядрата на съпротивата в коя да е държава, недоволна от установения ред, за да се превърне в друга — **напълно удобна за бомбардиращите я.**

* * *

Равнодушният към парите и жените Никола Тесла, отдаден изцяло на науката за благо на човека, не току-така е бил недолюбван най-много от тези, които в името на върховното си благо и от страх да не би то да намалее, съзнателно са лишили човечеството от най-голямото му благо — *безплатното безжично електричество от йоносферата* — **най-смайващото откритие** на бедния и незавършил висше Никола Тесла.

* * *

Вечният двигател на Никола Тесла (електрическият), способен да замени този с вътрешно горене и с много по-добри характеристики, е неосъществен поради злобата и недалновидността на хората, обвинили го в магьосничество. Тази несекваща недалновидност сякаш е програмирана **вечно да убива откривателството** — способно да преобърне и най-ортодоксалната представа за реалност.

* * *

Какъв е смисълът, че Тесла е запалвал *електрически крушки от пет мили разстояние* (в иновативно изражение) — щом житейският блясък на повечето простосмъртни продължава да бъде едва ли не по-малко **от яркостта на една обикновена крушка?**

* * *

Това, че *импулсният прав ток може с определена честота на импулса да убива патогените в организма* (по Тесла) — никак не е панацея срещу патогените в обществото, **които така могат да те убият** — все едно си ударен от променлив или прав ток, без да им трепне съвестта.

* * *

Въпреки увредения си слух, от нищото израсналият Томас Едисон е поставил *основите на електрическия свят*. И напук на изкушенията никога не е влагал ума и знанията си за оръжия, убиващи човека. За разлика от днес, колко много сродни на него, но далеч не с епохалното му значение — как ли не ги купуват — от съвестно по-съвестно да работят **както за заробването, така и за унищожението на човека.**

* * *

Алесандро Волта — *изработил първата електрическа батерия*, с научния си принос е толкова голям, че с името му е назована мярката за електрическо напрежение. Горкият Волта!... Само дете не е предвидил колко голямо може да се окаже напрежението в междучовешките отношения — тъй неизмеримо, че и света да затрие, задето няма батерия (така да се каже), **катализираща и неговото оцеляване.**

* * *

Синът на ковач Майкъл Фарадей, формулирал пръв закона за електромагнитната индукция — че *появата на електрическо поле идва при промяна на магнитното поле*, едва ли е осъзнавал все по-ескалиращата опасност от полето на социалното недоволство, идващо от постоянно променящото се поле на социално неравенство, способно да обезсмисли и откритията на учени като него — **истинско отражение на всемирния потоп.**

* * *

Големият спор между Нилс Бор и Алберт Айнщайн дали светът се управлява от неопределеността, или не — възниква като спор, защото има две становища по въпроса. Но по отношение на човека отговорът е само един: Всичко е *определено*. Защото няма нищо по-определено от изчезващия в бъдещето цивилизован човек — **сринал се до нивото на звяра в себе си** — като абсолютна величина.

* * *

Както *масата* на едно тяло е мярка за неговото енергийно съдържание (Айнщайн) — така и човекът като индивид може да бъде и **от себе си лишен** като мярка за смисъл.

* * *

В науката е доказано, че *въображението е повече от знанието* — въпреки че посредствеността като висша форма на незнание и простация **е много повече от въображението.**

* * *

*Колкото по-бързо се движи дадено тяло, толкова по-бавно тече времето. Да, ама ние, колкото по-бързо се движим във времето — за вероятността доброто старо време да се върне отново **времето** буквално е спряло!*

* * *

Изхождайки от закона на Максвел за *взаимната зависимост на електрическото и магнитното поле* — бихме отсъдили и за не помалката зависимост на авангардно мислещите непримирими от **фанатично ортодоксалните всевластни** в полето на безвремието.

* * *

Стивън Хокинг твърди, че във Вселената нищо не е свършено и че свършенството е фикция. Да, г-н Хокинг — моите уважения! Но ако погледнем социално на света от самото му раждане и до днес, ще видим, че неизбежната принуда спрямо масите да се развиват под похлупак — само и само нищожни да си останат, но манипулирани с вяра, че все някога могат да станат и нещо повече — **ги прави напълно свършени докрай да си вярват, че наистина могат.**

* * *

Казаното от Ричард Файнман, че *във физиката от различни точки може да се стигне до еднакви изводи* — ясно говори и за безподобния ни живот, където така се случва, че различните гледни точки относно изхода от него все да се свеждат до извода: каквито и мнения да има за бъдещето ни — **крайната гледна точка за него е винаги само една и неотменна!**

* * *

Физиката като наука за материята и нейните закони, отворила пътя на хората да боравят с тази материя в името на благого си, по-скоро е дала път да се самоелиминират в името на властта, по законите на користолюбиеето — дорде не остане само един и **паметник да си направи.**

* * *

Древногръцкият мислител и философ Питагор — заслужил славата си и с *учението за числата*, разкриващо количествената страна на *закономерността в природата*, не може да не е разбрал, че щом числата са в основата на всичко и говорещи ясно, то истината, колкото и да е неудобна, винаги излиза наяве. Или по-точно казано: ако тръгнем от диалектическия закон за количествените натрупвания, водещи до качествени изменения, ще заключим, че количественото нарастване на населението на света е довело до такова качествено изменение, че да се изразява с най-неприемливото число.

Значи, ако времето на Питагор е било време на големите единици, то сегашното е на *абсолютните нули*. И то с тенденция и под това си ниво да паднат — **но винаги с претенцията на единици. На абсолютни единици!**

* * *

Гениалният Архимед, проявил се със своите *инженерни изобретения*, особено при отбраната на родната му Сиракуза (забавили превземането ѝ) — по ирония на съдбата умира по най-нелеп начин от меча на римски войник (въпреки забраната да бъде убит).

И това зло е може би по-малкото зло. Защото ако беше оставен жив и евентуално използван с откритията си в полза на Рим — Рим едва ли щеше да бъде победен.

И като еманация на световното зло дотам би надминал себе си в експанзията си, че и ние днес да се родим и живеем **като негови още по-големи роби, отколкото сме**. И да сме доволни на това!

* * *

Удивителният Блез Паскал — универсалист в математиката и един от основателите на хидростатиката и теорията на вероятностите, който никога не е ходил на училище и сам се е образовал по волята на баща си, несъмнено би изпаднал в несвяст, ако се прероди и види как немало от днешните младежи парадират с огромното си его, че учат в престижни университети в името на великото си утре — за да изживеят живота си (с малки изключения) единствено **като жалки пародии откъм постижения в науката.**

* * *

Когато четем за откритието на Лайбниц за *безкрайно малките величини*, това не може да не предизвика асоциация в съзнанието ни за безкрайно нахлуващите малки в изкуството — **вечно изживяващи се в ролята на ментори.**

* * *

Както няма човешко изследване, минаващо за истински научно, без да е минало през математически доказателства (по Леонардо) — така няма и социологическо изследване, минаващо за истинско, без да няма и задължителна доза **преиначени данни**.

* * *

Сметките в математиката са едно, а в битието ни — нещо съвсем различно. Щом същите в нея винаги водят до логически завършек, а нашите — тъй да си ги правим, че накрая все друг да ни види сметката.

А математиката е точна наука — по природосъобразен път, нямащ нищо общо с този, **по който се нарежда съдбата ни.**

* * *

Аритметиката като кралица на математиката със своите основни действия *събиране, изваждане, умножение и деление* е в известен смисъл аритметика и в живота. В него хората се *събират и размножават* — рода си да продължат. Но в името на самолюбието си много от тях неудобните от пътя си *изваждат*, на враждуващи лагери се *делят*, в една нестихваща агония, догде не си платят пред Бога, че **изобщо са се родили.**

* * *

Хармонията в природата, разкриваща се най-ясно от математиката, навярно би могла да отстъпи (колкото и абсурдно да звучи) **само на хармонията в дисхармонията от извечното ни противоборство** — като още по-завършена.

* * *

Животът ни е като *уравнение с много неизвестни*.
Нещо като функция от орисията да бъдем **световнонеизвестни**, с
малки изключения.

* * *

Доказаното, че *математиката е майка на всички науки*, е равно на доказаното, че сме разкатали майката на математиката, безсилна да изчисли **амплитудата на абсурда, в който живеем.**

* * *

Изумителният Галилео Галилей — *родоначалник на модерната научна методология* и озарен от Всевишния най-вече с изследванията си в областта на *астрономията*, неслучайно е преживял най-голямото си унижение в конфликта с официалната Църква, принуден от нея в съда на инквизицията да се отрече от възгледа си, че одобрява учението на Коперник — *че Земята се върти около Слънцето, а не обратното*. И този несправедлив процес — *наподобяващ процеса срещу Сократ*, още по-ясно говори как най-светлите умове на човечеството, движещи колелото на прогреса, стават изкупителна жертва на догматизма. Този все по-съвършен и разгърнат в нови форми догматизъм, който, погледнат през призмата на съвремието, би убил не отделни единици, а цели маси от хора, в ущърб на канона му — **стъпвайки на едно по-високо стъпало в царството на злото.**

* * *

В природата няма нищо случайно. И по тази линия *Луната* *ненапразно е спътник на земята* — щом още Галилей в наблюденията си противно на Аристотел (че е идеална сфера) е заключил, че тя също е с *неравности, планини и кратери*. Но ако погледнем на Земята и като модел на човешко управление със своята *изкривена справедливост, планини от невежество и капсуловани човешки общности* (наподобяващи лунния кратер) и готови взаимно да се избият, задето са хора, а не извънземни, се вижда сходство. Толкова очевидно — колкото е очевидно, че както и да анализираш нещата, **винаги си умираш със самото си анализиране**, без те най-малко да се променят.

* * *

Ако анализираме закона на Кеплер за *движението на планетите по елиптична орбита около Слънцето*, бихме стигнали и до извода, че контролът над човека е също в подобна орбита спрямо него — **само че в кръгова.**

* * *

Колкото *Нептун* е най-отдалечен от *Слънцето* — толкова хората на Земята са **най-отдалечени от слънцето на покаянието си**, задето са хора.

* * *

Коперник си е Коперник. От велик по-велик!

Но както и да ни убеждава, че *Земята не е център на Вселената*, а само център на тежестта, той най-малко би допуснал колко непредсказуема може да стане човешката неуправия — **сякаш се генерира от един център** — като център на света, с цялата си тежест.

* * *

*Изключението Уран и Венера!... Само те имат ретроградно движение, обратно на посоката на ротация на Слънцето — сякаш са ни белязали безвъзвратно с излъчването си — **все да сме на обратно спрямо нормалния ход на цивилизацията.***

* * *

Въпреки че *Венера* е много по-гореща от Земята, същата Земя — незастиващата лава на тероризма — **буквално е като една Венера за нас** — извечните потърпевши!

* * *

Както гигантската планета Уран респектира и с името на бога на небето от древногръцката митология *Уран* — така и тук, на Земята, притежаващите уран неизменно респектират — **винаги да могат да ни изпепелят**, защото сме простосмъртни, а те — богове.

* * *

Някои наши звезди на изкуството са като *Полярната звезда*. Както *тя не променя височината си пред хоризонта*, така и те не падат от върха на капризите си — не дойде ли ден да ги захвърлят като употребени и ненужни — **от височината на егото им**.

* * *

*Земята се върти около оста сиот самата си същност. А нас ни отвъртват от същността ни — **заради самата ни същност.***

* * *

Алогичността Меркурий — *най-близката планета до Слънцето*, да не е *най-гореща*, много наемква за житейската ни алогичност: когато сме най-близо до светлината на надеждата, **никога да не сме най-озарени от нея** — само защото сме маса.

* * *

Фактите говорят, че *човек е с 5 см по-висок в Космоса, отколкото на Земята* — като един вид компенсация — щом тук на Земята същият винаги се смалвява — **като употребено същество за висотата на други.**

* * *

*Луната се отдалечава от Земята с около 4 см. на година. Което някак си е в паралел с неуспелия човек, който (в повечето случаи) рядко може да се отдалечи много от **скритата си същност на човек** — ако ще и в открития Космос да излезе.*

* * *

Явлението *космически канибализъм* — в който галактиката Андромеда яде своите спътници, много напомня за човешкия канибализъм — в който големите изяждат малките. Но с тази разлика, че от много ядене, стигне ли се до преяждане — **може и главата им да изяде** като изкупление.

* * *

Тъмната страна на Вселената е 6 пъти повече от видимата със силното си въздействие върху нея. А колко ли повече са **тъмните петна на съзнанието** от нормалния разум, трасирали пътя ни — и самият Господ не знае!

Издание:

Автор: Дилян Бенев

Заглавие: Противоборство

Издание: първо

Издател: „Изток-Запад“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2018

Тип: сборник

Националност: българска

Редактор: Светла Девкова

Художник: Христо Комарницки

Коректор: Светла Девкова

ISBN: 978-619-01-0239-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/7984>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.